

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 267/2021-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 25 Cb 13/2004-74 z 11. decembra 2008 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa podaním označeným ako „*Podnet na začatie konania*“ doručeným ústavnému súdu 26. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého rozhodnutia a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav veci:
3. Sťažovateľ podal 5. mája 2004 na okresnom súde návrh na obnovu konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 Cb 9/1998. Návrh sťažovateľa bol prostredníctvom elektronickej podateľne pridelený zákonnej sudkyňi JUDr. Dagmar Valockej a bola mu pridelená spisová značka 25 Cb 13/2004. Okresný súd konajúci sudkyňou Mgr. Renátou Gavalcovou napadnutým uznesením zamietol návrh sťažovateľa na obnovu konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 Cb 9/1998. Napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24. januára 2009.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na obnovu konania podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Opatrením predsedníčky okresného súdu č. k. Spr 650/04 z 5. mája 2004 bol pozastavený nápad vecí sudkyňi Mgr. Renáte Gavalcovej s účinnosťou od 5. mája 2004 do 6. augusta 2004, a to z dôvodu nadmerného počtu nevybavených vecí. Aj napriek uvedenému bola vec sťažovateľa 5. mája 2004 opatrením predsedníčky okresného súdu č. k. Spr 866/02-415 pridelená sudkyňi Mgr. Renáte Gavalcovej. Podľa názoru sťažovateľa toto opatrenie nebolo vydané 5. mája 2004, ale bolo vytvorené spätne, keďže návrh na obnovu konania podal 5. mája 2004 o 14.45 h, teda tesne pred skončením úradných hodín na okresnom súde. V tejto súvislosti tiež poukázal na značku správneho registra, v ktorej je uvedený rok 2002.

b) Uvedeným konaním predsedníčky okresného súdu bolo porušené právo sťažovateľa na zákonného sudcu garantované čl. 48 ods. 1 ústavy, keďže vydané „*Opatrenie Spr 866/02-415*“ je v rozpore s pridelením veci zákonnému sudcovi elektronickou podateľňou, a tiež v rozpore s „*Opatrením Spr 650/04*“. Podľa sťažovateľa uvedená svojvoľná manipulácia s pridelením jeho právnej veci sudkyňi Mgr. Renáte Gavalcovej negatívne ovplyvnila aj samotný výsledok konania.

c) Opatrením predsedníčky okresného súdu č. k. Spr 1661/04 zo 4. novembra 2004 bola vec sťažovateľa pridelená novoprijatej sudkyňi JUDr. Petre Kormúthovej, a to z dôvodu odchodu Mgr. Renáty Gavalcovej na riadnu materskú dovolenku. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že sudkyňa JUDr. Kormúthová v období 2 rokov, keď mala spis pridelený, nevykonala vo veci žiadny úkon.

d) Na základe dodatku č. 20 k „*Rozvrhu práce na rok 2006*“ zo 4. septembra 2006 bola vec sťažovateľa opäť pridelená sudkyňi JUDr. Gavalcovej z dôvodu ukončenia jej rodičovskej dovolenky 1. septembra 2006. Toto pridelenie veci sa podľa sťažovateľa nerealizovalo náhodným výberom cez elektronickú podateľňu.

e) Sťažovateľ tvrdí, že došlo k porušeniu objektívnej nestrannosti sudcu. Svoje tvrdenie opiera o skutočnosť, že spomínaná sudkyňa Mgr. Gavalcová prišla do kontaktu so spisom v právnej veci sťažovateľa ako justičná čakateľka, čo potvrdzuje úradný záznam prevzatia spisu z 18. novembra 1999. K prevzatiu spisu došlo napriek tomu, že opatrením č. k. Spr 1301/99 predseda okresného súdu vec sťažovateľa prikázal na rozhodnutie sudkyňi Mgr. Kataríne Stanislavskej.

f) Sťažovateľ v konaní o povolení obnovy konania včas uplatnil námietku zaujatosti voči sudkyňi Mgr. Gavalcovej. O jeho námietke zaujatosti rozhodol samosudca JUDr. Róbert Foltán, ktorý vrátil vec ako nedôvodne predloženú. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že na odvolacom súde sa o námietke zaujatosti má rozhodnúť uznesením a v senáte, preto podľa neho krajský súd nerozhodol o uplatnenej námietke zákonným spôsobom. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ podal 1. decembra 2008 sťažnosť predsedovi okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy) a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na obnovu konania.

6. Aby mohol ústavný súd pristúpiť k vecnému posúdeniu ústavnej sťažnosti, je najskôr povinný skúmať, či sú naplnené všetky zákonom požadované náležitosti a či sú vôbec dané podmienky na jej prerokovanie ustanovené zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V prerokovávanom prípade k takému záveru nedospel. Obsah ústavnej sťažnosti, ako aj ňou napadnutého rozhodnutia tak nebolo potrebné bližšie reprodukovat', pretože z dôvodov ďalej vyložených bolo nutné sťažnosť odmietnuť pre neprípustnosť.

7. Ústavný súd v súvislosti s námietkami sťažovateľa poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku (resp. podľa Občianskeho súdneho poriadku), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

8. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

9. Podľa § 232 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného v relevantnom čase (ďalej aj „OSP“) pre konanie o obnove platia primerane ustanovenia o konaní v prvom stupni.

10. Podľa § 205 ods. 2 písm. a) OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1.

11. Podľa § 221 ods. 1 písm. g) OSP súd rozhodnutie zruší, len ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

12. Z obsahu napadnutého uznesenia a jeho poučenia vyplýva, že sťažovateľ sa ochrany svojich práv mohol domôcť prostredníctvom riadneho opravného prostriedku – odvolania. V danom prípade prichádzal do úvahy dôvod odvolania podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221

ods. 1 písm. g) OSP. Námietku odňatia zákonnému sudcovi teda mohol sťažovateľ uplatniť ako odvolací dôvod, pričom jej dôvodnosť by posúdil odvolací súd bez toho, aby bol pritom viazaný tým, ako otázku zaujatosti sudcu posúdil pred vydaním napadnutého uznesenia nadriadený súd.

13. Keďže napadnuté uznesenie bolo vydané 11. decembra 2008 a právoplatnosť nadobudlo 24. januára 2009, je zrejmé, že sťažovateľ možnosť podania riadneho opravného prostriedku (odvolania) nevyužil, odvolanie nepodal. Nevyužitie zákonnej možnosti podať odvolanie nemožno preto nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a túto možnosť sťažovateľ v tomto prípade mal.

14. Keďže sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že odvolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jeho prípadu ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

15. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú, pričom sa argumentáciou sťažovateľa vo vzťahu k porušeniu ním označených práv bližšie nezaoberal.

16. Ústavný súd, sledujúc hľadiská hospodárnosti konania, nepristúpil k výzve sťažovateľovi na odstránenie nedostatkov v zákonom ustanovených náležitostiach ústavnej sťažnosti, ktoré spočívali v nedostatku obligatórneho právneho zastúpenia sťažovateľa (§ 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde), keďže ani prípadné odstránenie tohto nedostatku by nebolo spôsobilé privodiť iné rozhodnutie o jeho ústavnej sťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2021

Robert Šorl
predseda senátu